

Lisämäärärahat 2021 / sivistyspalvelut

120/02.02.00/2021

Sivistyslautakunta 21.10.2021 § 127

Sivistyspalveluiden palvelualueella on tarve lisämäärärahalle. Lisämäärärahaa tarvitaan jo syntyneisiin ja erittäin todennäköisesti syntyviin kuluihin/menoihin. Lisämäärärahaa tarvitaan, jotta pystytään järjestämään ja tuottamaan sivistyspalveluiden palvelualueen toiminta ja palvelut laadukkaasti ja lain edellyttämällä tavalla.

Jotta vastuualueet pystyvät järjestämään ja tuottamaan niiltä edellytetyt palvelut, on lisämäärärahan tarve seuraava:

Varhaiskasvatus

lasten määrä palvelujen piirissä toukokuu 2019	529
lasten määrä palvelujen piirissä toukokuu 2021*	552
toteutuneet varhaiskasvatuspäivät kunnan yksiköissä 2020	57 745
toteutuneet varhaiskasvatuspäivät kunnan yksiköissä tammi-heinäkuu 2021	36 672
arvio vuoden 2021 toteutuneista varhaiskasvatuspäivistä kunnan yksiköissä	56 600
1-5 -vuotiaiden varhaiskasvatukseen osallistumisprosentti toukokuussa 2021	75%
varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen osallistumisprosentti toukokuussa 2021	81%

*suhdelukumuutos 3/21

Varhaiskasvatuspalveluissa sijaisiin talousarviossa 2021 varattu määräraha käytettiin jo kevään aikana. Vuonna 2019 sijaisiin käytettiin rahaa 382 349 €. Vuosi 2020 oli koronan, esiopetuksen etäopetuksen ja lasten poissaolojen vuoksi erilainen vuosi, jonka vuoksi myös sijaiskulut jäivät pienemmiksi. Talousarvioon 2021 sijaisiin sekä kolmen kiertävän varhaiskasvatuksen lastenhoitajien palkkoihin myönnettiin yhteensä 173 000 €, mikä on alle puolet vuoden 2019 toteumasta. Kevätkauden 2021 aikana koronaviruksen takia henkilöstöä jäi normaalia herkemmin pois mahdollisten koronaoireiden takia, mikä on vaikuttanut sijaiskuluja nostavasti. Sama tilanne on vielä syksyllä 2021. Vuoteen 2021 ajoittuu myös useampi pitkä sairausloma/lakisääteinen virkavapaa.

Kaksivuotiseen esiopetukseen valmistautuminen ja erityisesti uuden opetus suunnitelman tekeminen vaati kokeiluryhmien henkilöstön aktiivista osallistumista. Syksyllä 2021 kaksivuotisen esiopetuksen henkilöstön työpanosta menee erityisesti lokakuussa hankkeeseen liittyvään arviointiin sekä Opetushallituksen järjestämiin koulutuksiin. Edellä mainitut asiat lisäävät sijaishenkilöstötarvetta kaksivuotisen esiopetuksen ryhmiin.

1.8.2021 voimaan tullut varhaiskasvatuslain 453/2021 § 36 muutos kieltää päiväkodin henkilöstön mitoitukselta poikkeamisen henkilöstön poissaoloista johtuvista syistä. Muutos tulee lisäämään sijaisten tarvetta erityisesti pienissä yksiryhmäisissä varhaiskasvatusyksiköissä, joissa suhdelukua tarkastellaan yhden ryhmän sisällä. Suhdeluvun tulee toteutua päivän kaikissa tilanteissa. Kolmen kasvattajan ryhmissä tulee päivän aikana säännöllisesti aikoja, jolloin suhdeluku ei ole lain mukainen.

Varhaiskasvatuslain § 57a linjaa henkilöstön ilmoitusvelvollisuudesta havaitsemistaan epäkohdista (esim. lapsen varhaiskasvatuksen tai turvallisuuden vaarantuminen ja henkilöstön ja lasten välisestä suhdeluvusta poikkeaminen).

Lisämäärärahan tarve sijaisten palkkoihin on 230 000 €.

Päiväkoti Euranrinkilän vuorohoidon tarve kasvoi alkuvuodesta 2021, jonka johdosta yksikköön palkattiin yksi määräaikainen lastenhoitaja varmistamaan vuorohoidon toimivuutta ja mitoituksen lainmukaisuutta kevätkaudeksi. Tämä lisäsi tilapäisen henkilöstön palkkakuluja noin 15 000 €.

Perhepäivähoidon varahoitoa joudutaan järjestämään tilapäisen henkilöstön/sijaisten avulla hoitajien pitkistä työajoista johtuvien tasausvapaiden sekä vuosilomien takia. Kaikille perhepäivähoidossa kirjoilla oleville lapsille ei löydy varahoitopaikkaa päiväkotiryhmistä (noin 1 000 €).

Perhepäivähoitoon palkattiin keväällä vakinaiselle perhepäivähoitajalle määräaikainen työpari ns. parityöskentelyyn. Toimintatapa jouduttiin jatkamaan syyslukukauden ajaksi. Lisäksi palkattiin yksi määräaikainen perhepäivähoitaja. Em. ratkaisut turvasivat varhaiskasvatuspaikkojen riittävyyden ja varahoitojärjestelyt Pohjois-Eurassa. Palkkoja (yhteensä 36 000 €) ei ole huomioitu talousarviossa.

Kiukaisten esiopetusryhmään palkattiin osa-aikainen lisähenkilö syyskuusta 2021 alkaen turvaamaan lasten ja aikuisten suhdelukua (noin 7 000 €).

Kahden lapsen henkilökohtaisen avustajan palkat (yhteensä noin 60 000 €) laskutetaan perusturvan toimesta Keha-keskukselta (sopimus avustajista ELY-keskuksen kanssa). Palkat, jotka laskutettaneen perusturvapalveluilta, näkyvät sivistyslautakunnan talousarviossa menoina.

Yhdelle lapselle on palkattu avustaja 9.8.2021 alkaen ja palvelujen piiriin on tulossa 1.11.2021 alkaen lapsi, jolla vammansa vuoksi on oikeus

henkilökohtaiseen avustajaan. Lisäksi ainakin kahdessa varhaiskasvatuksen ryhmässä kartoitetaan avustajatarvetta lokakuun 2021 aikana. Edellä mainittujen avustajien palkkoja ei ole varattu talousarvioon (noin 20 000 €).

Lisämäärärahan tarve tilapäisen määräaikaisen henkilöstön palkkoihin on yhteensä 79 000 €.

Varhaiskasvatuspalveluiden piiriin on tullut lapsi, jonka apuvälineet maksavat 10 500 €. Em. summaa ei ole talousarviossa 2021. Lisäkuluja tulee myös kahden pidennetyn oppivelvollisuuden piirissä olevan lapsen kuljetuksista sekä kaksivuotisen esiopetuksen kuljetusetuun liittyvistä kuluista.

Perhepäivähoidon varahoidon järjestämiseksi jouduttiin keväällä 2021 turvautumaan ostopalveluun yksityisestä varhaiskasvatuksesta, koska kunnan päiväkotiryhmiin ei pystytty sijoittamaan kaikkia varahoitoa tarvitsevia, kun perhepäivähoitajat olivat työntasausvapailta tai vuosilomilla. Ostopalvelun hinnaksi (perusmaksu + toteutuneet vk-päivät) tuli 2 500 €.

Kaksivuotisen esiopetuksen kokeilu on aiheuttanut lisäkuluja liittyen henkilöstön palkkoihin, sijaiskuluihin sekä materiaaleihin ja kuljetuksiin. Kunnille korvataan osa kokeilusta aiheutuneista kuluista, mutta talousarviossa 2021 kulut näkyvät menoina. Kokeilun myötä varhaiskasvatuspaikat vähenivät Kirkonkylä-Kauttuan alueella.

Opetushallituksen erityisavustuksella toteutettava hanke jatkuu syyskaudella 2021. Hankkeen omavastuuosuutta (20 %/16 460 €) ei ole varattu talousarvioon ja hanke tulee ylittämään saadun avustuksen palkkakulujen osalta. Hanketyöntekijöiden voidaan kuitenkin katsoa osallistuneen henkilöstön kouluttamiseen erityisesti yleisen tuen sekä s2-opetuksen osalta. Poikkeustilanteen vuoksi koulutus- ja kulttuuripalvelujen ostoon sekä henkilöstön lakisääteisiin koulutuksiin tarkoitettua määrärahaa ei käytetä kokonaisuudessaan.

Varhaiskasvatuspalvelujen asiakasmaksuista saatavat tulot pienenevät merkittävästi elokuusta 2021 alkaen, kun uusi asiakasmaksulaki tuli voimaan (tulorajojen nostaminen ja sisaralennuksen korottaminen). Yhä useampi huoltaja maksaa nollamaksua. Toukokuussa 2021 nollamaksua maksettiin 161 lapsesta ja syyskuussa 185 lapsesta. Kahta ylintä maksuluokkaa maksettiin toukokuussa 97 lapsesta ja syyskuussa 68 lapsesta.

Euran kunnalle myönnettiin Valtion erityisavustus varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen vuosille 2021-2022. Erityisavustusta myönnettiin 68 360 €. Lisäksi hankkeeseen kuuluu 20 % omavastuuosuus. Hanke on suunniteltu toteutettavaksi pääsääntöisesti vuoden 2022 aikana, joten suurin osa avustusmäärärahasta siirretään vuodelle 2022.

Yleissivistävä koulutus

Valmistavan opetuksen kulut vuodelle 2021 42 000 €. Valmistava opetus tulee laajenemaan syksyn aikana.

Koulujen remonteista johtuvat kulut (muuttokulut ym.) 20 000 €.

Oppivelvollisuuden laajentuminen (opo, kirjallisuus ja muu materiaali, koulutus, kuljetus ym.) 98 000 €

Sijaismenoihin varattu 140 000 €, kevätlukukaudella kulunut 120 000 €. Lisämäärärahan tarve 95 000 €, suuri osa koronapandemiasta johtuen.

Hankerahojen omavastuuosuudet: Tasa-arvo 2021–2022 34 000 €, Euran harrastamisen malli 15 000 €, lukion 100Digi-hanke (koordinoijana Pori) 700 € ja Kerhotoiminta osana oppilaan työpäivää 6 000 €.

Hankerahojen tulot: Tasa-arvo 2021–2022 171 000 €, Harrastamisen Euran malli 60 000 €. Näistä kevätlukukaudelle siirtyy arviolta Tasa-arvo 91 000 € ja Euran malli 30 000 €. Kerhotoiminta osana oppilaan työpäivää 14 000 €, josta suurin osa siirtyy vuodelle 2022.

Hyvinvointipalvelut

Euran urheilutalon liikuntatilat olivat koronatilanteen takia hyvin rajoitetusti käytettävissä tammi-helmikuun aikana. Maaliskuusta lähtien olivat käytännössä kaikki urheilutalon tilat kiinni yleisöltä. Halliyhtiön liikuntaryhmät eivät toteutuneet kevätkaudella. Halliyhtiön liikevaihto putosi alkuvuonna lähes 70 % verrattuna viimeiseen normaalivuoteen 2019.

Mikäli halliyhtiön toiminta ei syksyn aikana palaudu koronapandemiaa edeltävälle tasolle, on todennäköistä, että halliyhtiön on haettava toiminta-avustuksen lisäystä. Tarve selvinnee loka-marraskuun aikana.

Muuta huomioitavaa

Koronapandemian jatkuminen aiheutti keväällä 2021 lisäystä sijaiskuluihin erityisesti varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen osalta. Verrattuna kevään 2020 tilanteeseen, jolloin pandemia vähensi varhaiskasvatuksen ja yleissivistävän koulutuksen menoja (sijaismenot, koulukuljetus, tarvikkeet, materiaalit, palvelut, kouluruokailu) muodostui tilanne keväällä 2021 päinvastaiseksi. Lisäksi yksiköihin on toimitettu mittava määrä maskeja., visiirejä, käsidesiä ym. koronapandemian vaatimia tarvikkeita, joihin sivistyspalveluiden talousarviossa ei ole varauduttu. Oppimis- ja hyvinvointivaje koronasta johtuen näkyi jo keväällä 2021 oppilashuollon ja oppimisen ja kasvun tuen lisääntymisenä ja näkyy entistä voimakkaammin syyslukukaudella 2021.

Lisämäärärahatarve:

Varhaiskasvatus	€	
sijaisten palkat	230 000	

tilapäinen henkilöstö	79 000	
erityisen tuen lasten apuvälineet	10 500	
kaksivuotisen esiopetuksen kuljetusavustukset+ kulj.em.	7 000	
hankkeen omavastuuosuus	16 460	Opetushallituksen myöntämä erityisavustus
perhepäivähoidon varahoidon ostopalvelu	2 500	
Yhteensä	345 460	
Yleissivistävä koulutus	€	
valmistava opetus	42 000	
oppivelvollisuuden laajeneminen	98 000	
sijaisten palkat	95 000	
Yhteensä	235 000	
Hyvinvointipalvelut	€	
Halliyhtiön mahdollinen toiminta-avustuksen lisäys (tilanne selviää loka-marraskuun aikana)		
Muut	€	
Perusopetuksen koulukuljetukset	30 000	
Esiopetuksen koulukuljetukset	30 000	
Koronasta johtuvat maskit		
Yhteensä	640 460	

Palvelualueen sisällä vastuualueiden välillä määrärahojen siirtomahdollisuutta ei ole.

Valmistelu ja lisätiedot: sivistysjohtaja Teija Vuohijoki, puh. 044 422 4450, taloussuunnittelija Tanja Rantanen, puh. 044 422 4454.

Ehdotus

Sivistysjohtaja:

Sivistyslautakunta esittää kunnanhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että sivistyspalvelujen palvelualueelle myönnetään talousarvion 2021 lisämääräraha 640 460 euroa edellä olevien perustein. Varhaiskasvatuksen vastuualueen lisämäärärahatarve on 345 460 euroa. Yleissivistävän koulutuksen lisämäärärahatarve on 235 000 euroa. Lisäksi koulukuljetuksiin on lisämäärärahan tarve 60 000 euroa perusopetuksen ja esiopetuksen osalta yhteensä. Kokonaisuudessaan sivistyspalveluiden lisämäärärahan tarve on 640 460 euroa.

Päätös

Sivistyslautakunta:

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Khall 08.11.2021 § 397

Kuluvan vuoden talousarvion tuloslaskelmaosan määrärahat muodostuvat palvelualueittain toimintakatteesta, mikä koostuu kunnan ulkoisien ja sisäisten kulujen ja tuottojen erotuksesta. Näin ollen sivistyspalvelujen palvelualueella on lautakuntaa sitova yksi 21.647.058 euron määräraha. Sivistyslautakunnan päätöksen liitteenä on palvelualueen ulkoisten tuottojen ja kulujen toteutumisasiiraportti tammi-syyskuulta.

Valtuuston myöntämän määrärahan käyttö on syyskuun lopussa **74,8** prosenttia. Pelkkien kulujen käyttöaste on **75,5** prosenttia, kun vuodesta on kulunut **75** prosenttia. Raportin sisältö on katsottavissa osavuosikatsauksesta 1-9/2021. Sen mukaan toimintatuottoja on kertynyt syyskuun loppuun mennessä **85,1** prosenttia. Osa saaduista tuista ja avustuksista siirretään vuodelle 2022, mutta tälle vuodelle kertyy vielä vieraspaikkakuntalaisten tuloja mm. kotikuntalaskutuksesta.

Talousarviovalmistelun loppuvaiheessa kaikilta muilta palvelualueilta kuin sivistyspalveluilta leikattiin yksi prosentti henkilöstökuluista talousarvion tasapainottamiseksi ja vuoden 2020 kehityksen huomioiden. Palvelualueen henkilöstökulujen kertymä on syyskuun lopussa 77,5 prosenttia eli 10,5 milj. euroa. Kasvu viime vuoteen on 785.000 euroa eli 7,5 prosenttia johon tuen erityisesti yksityisen päiväkodin siirtymisestä kunnan vastuulle. Varhaiskasvatuksen palkkasumma on kasvanut viime vuodesta lokakuun loppuun mennessä 333.000 eurolla. Elo-lokakuun osalta varhaiskasvatuksen palkkasumman muutos on tasaantunut ja kolmen kuukauden palkkasumma on yhtä suuri kuin viime vuonna vastaavaan aikaan. Tähän ovat vaikuttaneet mm. varhaiskasvatuksen palveluverkon tiivistäminen.

Kunnallisen varhaiskasvatuksen ja palvelusetelillä hankittujen palvelujen piirissä olevien lasten lukumäärä on laskenut loppuvuoden aikana. Tänä vuonna elo-lokakuussa on ollut palvelujen piirissä kuukausittain 33 – 39 lasta vähemmän kuin viime vuonna. Vuoteen 2019 verrattaessa muutos on vielä isompi. Elo-, syys- ja lokakuussa oli 42, 56 ja 60 lasta vähemmän palvelujen piirissä kuin vuonna 2019.

Varhaiskasvatuksen palvelujen ostoissa syntyy määrärahaan nähden noin 250.000 euron alitus. Varhaiskasvatuksen kulujen käyttöaste oli syyskuun lopussa **77,4** prosenttia ja toimintakate **75,7** prosenttia.

Varhaiskasvatuksen piirissä olevien lasten lukumäärä on edellä esitetystä poiketen laskenut. Toukokuussa 2021 oli lapsia 517, kun niitä kaksi vuotta aiemmin oli 529. Varhaiskasvatuspäivien kehitys on voimakkaasti laskeva:

Vuosi 2019	73.340
Vuosi 2020	57.745
Vuosi 2021	56.600 (arvio)

Yleissivistävän koulutuksen palkkoihin varattu määräraha sallii noin

300.000 euron kasvun, josta lokakuun loppuun mennessä on käytetty 263.000 euroa, minkä perusteella on arvioitavissa, että palkkasumma on arvioitu melko oikein. Yleissivistävän koulutuksen kulujen käyttöaste oli syyskuun lopussa 74,1 prosenttia ja toimintakate 74,3 prosenttia.

Sivistyspalveluiden määrärahan (=toimintakate) käyttöaste on syyskuun lopussa palvelualueista alhaisin ja ainoa, jonka käyttöaste alittaa 75 prosentin rajan.

Koska kunnanhallitus ja valtuusto tarkastelevat resurssien riittävyyttä ja kohdentamista palvelualueen määrärahasolla eli arvioiden toimintakateen riittävyyttä, ei sivistyspalveluiden palvelualueen lisämäärärahaesitykselle ole riittäviä perusteita. Palvelualueen sisällä lautakunnalla on mahdollisuus siirtää vastuualueiden välillä osamäärärahoja ja tarkistaa osatuloarvioita.

Vuoden 2019 tilinpäätöksen yhteydessä tarkastuslautakunta kiinnitti arviointikertomuksessaan huomiota sivistyspalveluiden lisämäärärahan arviointiin, mihin tarkastuslautakunta kehotti panostamaan. Vuonna 2020 sivistyslautakunta haki loppuvuonna 44.000 euron lisämäärärahaa Euran uima- ja urheiluhalli Oy:n lisäavustukseen ja kuitenkin alitti talousarvion noin miljoonalla eurolla.

Hallintosäännön 52 §:n mukaan valtuusto hyväksyy talousarviossa toimielmille sitovat tehtäväkohtaiset toiminnan ja talouden tavoitteet sekä niiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot, jotka voidaan ottaa talousarvioon brutto- tai nettomääräisenä. Hallintosäännön 56 §:n perusteella talousarvioon tehtävistä muutoksista on tehtävä esitykset valtuustolle siten, että valtuusto ehtii käsitellä muutosehdotukset talousarviovuoden aikana.

Valmistelu ja lisätiedot: Kunnanjohtaja Juha Majalahti, puh. 044 422 4000.

Ehdotus

Kunnanjohtaja:

Koska vuoden 2021 alkuperäisen talousarvion toteutuminen tammi-syyskuulta ei osoita välttämätöntä määrärahan ylitystä ja henkilöstömenojen kasvu näyttää tehtyjen toimenpiteiden vaikutuksesta tasoittuneen, kunnanhallitus esittää valtuustolle, että valtuusto ei myönnä sivistyspalveluiden palvelualueelle sivistyslautakunnan esittämää lisämäärärahaa.

Samalla valtuusto esittää sivistyslautakunnalle ja sen alaiselle palvelualueelle, että palvelualueella panostettaisiin tarkastuslautakunnan esityksen mukaisesti enemmän lisämäärärahan arviointiin, sivistyslautakunnan mahdollisuuksiin palvelualueen resurssien uudelleen kohdentamiseen taousarviovuoden aikana ja että perusteluissa pitäydyttäisiin relevanteissa ja oikeissa tunnusluvuissa.

Asian käsittely

Asiasta käydyn keskustelun aikana Ari Reunanen esitti, että asia jätettäisiin pöydälle. Puheenjohtaja tiedusteli, onko hallitus yksimielinen pöydälle jättämisestä. Puheenjohtaja totesi yksimielisyyden.

Päätös

Kunnanhallitus:

Kunnanhallitus päätti yksimielisesti jättää asian pöydälle.